

טורח לפני והוצאה יתירה עליו לבשל בביתו. ועוד 'כי תראה עירום וכיסתו' – שתיתן לו בגדים המכסים את גופו, ולא בגדים קרועים, ובשרו נראה לעין כל. ועוד כאשר נתן לו, לא תבחר לתת לו ירקות מבושלות מבלי חתיכת בשר, זה שנאמר: 'ומבשרך לא תתעלם' – דהיינו: מהבשר שבקדרה, לא תעלים עינים ממנו, אלא נתון נתן לו בעין יפה. 'אתה הראת לדעת' – שהנתון מאכל לעני מתוקן יותר טוב ממה שיתן לו מעות. ועל עניין עין הרע כתב "הנך יפה רעיתי, הנך יפה עיניך יונים" – שאין בכך בעלי עין הרע. וכתב ספר הברית: כי האידיים העולים מן העיניים, זיקו לאדם לקבל בגופו ובממונו. ולפעמים אף שהוא אדם טוב, בעיניו יגרום הפסד לחברו ויתן בו עין הרע. ואפילו שהוא אוהבו כנפשו, ולא בכוונה להזיק, אלא שהאידי הירוצא מעיניו הוא רע. וכל שכן מי שיש לו עין הרע ודרכו לקנא בחברו, שמוזק מאוד בין לאדם בין לכל רכושו. עד כאן. ולכן שומר נפשו יזהר לעשות ענייניו בהצנע, כל שכן בענייני ילדי שששועים. יזהר מאוד לכל ילבישם בגדי רקמה ותכשיטים נאים, אפילו שהוא עשיר ימעט בנוי בנוי כל מה שאפשר, וישפיל את עצמו לאהבת בנוי, שלא תשלוט בהם עין הרע.

ובעניין הגאולה כתב הרב "אפשר לפרש במה שקיים לנו בדין, שלא נתחייבו ישראל בביכורים אלא לאחר כיבוש וירושה, כמו שכתוב: 'והיה כי תבוא אל הארץ'. וידוע שהביכורים באים מהפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל דווקא, כגון גפן ותאנה. וזה שכתוב: 'התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח'. והגיע זמנם להקריב ביכורים, וכל זמן שלא נכנסתם לארץ אין יכולים להקריב ביכורים. לכן: 'קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך' – אל הארץ הטובה, ואז תוכלי לקיים מצוות הביכורים. וגם במה שכתוב: 'אין לך קץ מגולה מזה, שבזמן שארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה סימן קץ הגאולה' – שבזמן שהתאנה חנטה פגיה, והגפנים סמדר נתנו ריח' – שעשתה ארץ ישראל פירותיה, אז קול מבשר ואומר: 'קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך' – לארץ טובה לאכול מפריה ולשבוע מטובה.

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

בן יכבד אב – הרה"ק רבי יונה אייזיק ב"ר יואל דוב נימן זצוק"ל זי"ע

"נפש פי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לוא יגיד ונשא עונו" (ה', א')

כמו שכתבו חז"ל (אבות שלהי פ"ד) וזה לשונם "שהוא א-ל הוא היוצר הוא הבורא הוא המבין הוא הדיין הוא עד הוא בעל דין והוא עתיד לידון" וגם הוא בעצמו יעיד על עצמו ביום הדין כמו שכתבו חז"ל "גשמתו של אדם תעיד עליו ביום הדין" או ראה ואף גם זאת ישים אל לבו הלא אף אם לא היו דנין אותי מאומה לעתיד איך לא אבוש ולא אכלם לחטוא נגד רצון הבורא ברוך הוא אשר הוא עומד וחופף עלי תמיד ורואה בכל מעשי וחטאתי לנגדי תמיד כמו שכתבו חז"ל עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין" או ידע ואף אם ח"ו יעשה זדון לבי עין של מעלה כאילו אינו רואה כי אם ידע לבד בכל מעשי הרעים גם אז היה לחבוש פני בטמון מלעשות נגד רצונו מאומה אשר הוא הטוב ומטיב לנו תמיד בכל יום ובכל עת ושעה ובפרט אם הוא רואה וידוע ועד ודין ועתיד לידון בדינים ועונשים רעים ומרים עד אין קץ ותכלית לעולם ולעולמי עולמים ובכל זאת ידוע האנוש והענוש כי אף אם ישים אל לבו תמיד כל זאת ועוד אחרת אם לא יגיד אם לא יגיד בפיו ושפתיו תמיד את כל דברי התורה לא יוכל לו להיצר הרע המסית והמדיח בשום אופן בעולם ולא יועילו לו כל הצרות ופרענות ועולם הזה ועולם הבא וכבוד ומורא המקום ברוך הוא ואף גם אם ילמוד תמיד ולא יכוין בהם בשום פעם לשם ה' לא יועילו לו אף תורת ה' להצילו מן החטאים ועונות ופשעים ולכן כתיב כאן תיבת לוי' בואו ואל"ף להורות לך כי אף אם יגיד תמיד בדברי תורתנו הקדושה אבל לא לו (להקב"ה) שלא יכוין בהגדתו לשם ה' לא יועיל לו לעצמו מאומה אף בתורתו כי אם ונשא עונו כל עונותיו ישא על עצמותיו ולא ישוב מפני כל וגם עוד יעשה ויוסיף בכל יום ועת חטאים ועונות ולא ידע איך ובמה להיזהר (והוא ידמה בלבבו כי הוא כמוכרח לכל זה ואין מי להציל אותו מידם) עד כי ברבות הימים ידמה בלבבו כי הצדק אתו וכל מי שאינו עושה כמוהו בכלל טפשים ומשועים יחשב בעיניו כי אין מי שידע הדרך האמיתית כי אם העוסק בתורה לשמה תמיד מי יתן וזוכה לעסוק תמיד בתורת ה' ומצוותיו לשם ה' לבד אמן

וקשה עלינו המקרא ההוא עד מאד כי כתב ונפש כי תחטא ולא כתב במה תחטא ואם תאמר כי כיוון המקרא שיחטא בשמיעת קול אלה ולא ירצה להגיד אם כן היה לו לומר ונפש כי תחטא בשמיעת אלה ולא יגיד אבל עתה אם כתב ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה משמע כי יחטא בדבר וזלת שמיעת קול אלה ועוד מה כיוון בזה כאן באמרו בלשון נפש ולא אמר איש כי יחטא או אדם כי יחטא

ועוד מה הוא הלשון ושמעה קול ולא כתב ושמעה אלה ועוד מהו ונשא עונו ולא יזיזה מקום הוא ישא את עונו ועוד רבו הדייקים עד אין מספר. לכן נראה בפירוש המקרא קודש ההוא כי כן הוא כי זאת הוא למודעי וביארנו זה כמה אשר אין לו לאדם להנצל מכל חטא ועון ואשמה על ידי שום תחבולה בעולם כי אם על ידי אגדת התורה אשר יוציאם בפיו ושפתיו מפורשים כמו שנאמר כי חיים הם למוצאייהם למוצאייהם בפיו ושפתיו ויכונו יחדיו על שפתיו וגם כל הגדותיו של תורתנו הקדושה יהיה לשמו לבד ולא ח"ו להתיהר ולהתפאר או להריו כבוד או ממון כי אש הוא עד אברון תאכל ח"ו ולזה כיון המקרא קודש באמרו ונפש כי תחטא אם ח"ו יגבור על אחר מהאנשים הנפש הבהמה עד כי יביאנו אל אל אחת מן החטאים ועונות ופשעים (כי אין החטא בא כי אם מצד הנפש הבהמי כידוע) וגם ידע בנפשו כי איש חוטא ומכעיס הוא את שמו יתברך תמיד בכל עת ויבקש תחבולות איך ינוס מן העוונותיו ולשוב אל ה' ושמעה קול וירוך בכל עת להכניע נפשו הבהמי בשמעו דברי תורה (מפי מגידי אמת והדרשנים) הנתנה בקולות וברקים מפי הבורא ברוך הוא "אלה" וגם ישים אל לבו את האלה והשבועה אשר השביעהו טרם צאתו מרחם אמו שלא יחטא לעולם כמו שכתבו חז"ל (נדה ל' ע"ב) וזה לשונם "משביעין אותו תהיה צדיק ואל תהיה רשע וכו'" וגם יזכור את כל האלות והקללות אשר יחולו על ראשו ח"ו הכתובות בספר התורה אם אך לא ישמע ח"ו לעשות ולשמור את כל דברי התורה הזאת (ולכן כתב השביעה בלשון אלה כי אלה תרתי משמע שבועה וקללה) והוא עד וגם ישים אל לבו שלא לומר ח"ו מי מעיד בי על כל חטאי ופשעי הלא הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו מעיד עליו וידין אותו בדינין קשין ומרים עד מאד

סגולה לפרנסה – להתפלל תפילת מנחה

"וְנַפְשׁוֹ פִּי תִקְרִיב קִרְפֵּן מִנְחָה לַה' (ב', א')

רש"י – ונפש כי תקריב. לא נאמר נפש בכל קרבנות נדבה אלא במנחה

"אמרו רבותינו ז"ל לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו זכור לטוב לא נענה אלא בתפלת המנחה, וצריך להיזהר שלא לאומרה בלא חזרה כי אם רק לעת הצורך ואונס גמור, וצריך שיחבק ב' ידיים זה עם זה ימנית על שמאלית, ויעצום עיניו ויסגרם ויתפלל"

ועוד הרב כותב שם "אע"פ שמצינו בשער הכוונות מפורש דרבינו האר"י ז"ל היה נזהר שלא להתפלל מנחה אלא סמוך לשקיעת החמה כמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק "יראוך עם שמש" (תהילים עב, ה), הנה הוא היה לו מנין מיוחד שיתפללו עמו וממתנינים עד שיגיע זמן זה ולא שייך בהו טרדה, אבל כל אדם צריך להיות רזיז למצווה שאם ימתין עד זמן זה אפשר שידמך לו עסקים ויעבור הזמן ולא יתפלל"

ומזה ילמד האדם כמה חשובה גם תפילה זו שע"י מבחין הקב"ה מה נמצא בראש מעייניו של האדם האם עסקיו הפרטיים או תפילה ואם יפנה האדם את זמנו ויתבטל ממלאכתו לכבוד ה' יתברך ויתפלל את תפילת המנחה במניין בוודאי שכל נזק לא יארע לו מכך ולא עוד הקב"ה ישפיע עליו שפע ברכה והצלחה בכל מעשיו ברוחניות ובגשמיות

הגמרא בברכות כותבת "תפלות כנגד אבות תקנום" היינו שחרית כנגד אברהם מנחה כנגד יצחק וערבית כנגד יעקב וניתן בס"ד לרמוז כי גם מידתם של האבות הקדושים היא כנגד התפילה השייכת אליהם לפי שאברהם מידתו חסד וכשהאדם קם בבוקר ומודה לקב"ה על שהחזיר את נשמתו ובכך מכיר טובה לבוראו זהו חסד יצחק מידתו גבורה שצריך האדם להתאזר בגבורה רבה כדי ללכת ולהתפלל מנחה אם בימי החורף הקצרים שצריך האדם לעזוב את עסקיו ומלאכתו ולצאת להתפלל או בימי הקיץ אחרי יום עבודה מפרך ולאור הני"ל צריך האדם לפעול בגבורה לבלתי תת ליצה"ר לבטלו מתפילה זו וערבית כנגד יעקב אע"ה שעניינו אמת כמו שנאמר תתן אמת ליעקב שכן בזה התפילה נמדד האדם כמה הוא אמת אמיתי להתפלל במניין שכן ערבית תפילה קצרה אשר בלע"ה רבו בה המניינים לרוב ואחרי שהאדם ינוח כמהה מעמל היום יכול הוא בשופי להשיג מניין ולהתפלל תפילה זו ברוגע ובמתנינות שכן בזמן זה עפ"י רוב פנוי הוא כבר מכל טרדותיו של חיי השעה ולכן מידת האמת נמדדת דווקא בתפילה זו אך צריך האדם לדעת את חשיבותם של שאר התפילות וכך כותב הרב בן איש חי (פרשת ויקהל שנה ראשונה)